

ข่าวราชการแห่งประเทศไทย

สายสารสนเทศ และประชาสัมพันธ์ โทร. 283-5016-7 โทรสาร 280-1591

ฉบับที่ 44 /2543

เรื่องชี้แจงหลักการการขายธนาคารพาณิชย์ของรัฐ

ตามที่คณะกรรมการการคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน วุฒิสภา ได้จัดทำรายงานเรื่อง “มาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศ” ฉบับที่ 8 และได้มีการอภิปรายในรัฐสภา เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2543 ในเรื่องเกี่ยวกับการขายธนาคารพาณิชย์ของรัฐ นั้น ธปท. ขอเรียนชี้แจงเพื่อให้สาธารณชนเข้าใจเกี่ยวกับการขายธนาคารพาณิชย์ของรัฐ ได้ชัดเจนมากขึ้น ดังต่อไปนี้

ประเด็น : ธนาคารพาณิชย์ของรัฐที่ขายให้แก่ผู้ลงทุนเอกชน ได้ขายลูกหนี้ NPL ให้ AMC ที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ เป็นเจ้าของในราคาแพง หรืออีกนัยหนึ่ง ธนาคารพาณิชย์ขาย NPL ให้ AMC ในราคาเท่ากับยอดหนี้คงค้าง ทำให้ AMC ต้องรับผลขาดทุนสูง การกระทำเช่นนี้เป็นการยกประโยชน์ให้คนต่างชาติ

คำชี้แจง : 1. ในการประมูลขายธนาคารพาณิชย์ของรัฐ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้เสนอขายธนาคารที่เป็น ‘clean bank’ คือปราศจากผลขาดทุนสะสม เนื่องจากผู้ซื้อไม่สนใจซื้อธนาคารที่มีผลขาดทุนสะสมเป็นจำนวนมาก เพราะตราบิตที่ยังมีผลขาดทุนสะสมจะไม่สามารถจ่ายเงินปันผลได้ นักลงทุนจะไม่ได้ผลตอบแทนจากการลงทุนในเวลาอันควร การขายลูกหนี้ NPL ให้ AMC เพื่อล้างผลขาดทุนสะสม พร้อมๆกับการคืนทุนส่วนเกินบางส่วนให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ นั้นเป็นวิธีที่จะช่วยให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการขายธนาคารเหล่านี้

2. ในส่วนของผลขาดทุนสะสม เมื่อธปท.เข้าแทรกแซงธนาคารพาณิชย์ได้สั่งให้ลดทุน เพื่อช่วยลดยอดขาดทุนสะสมที่มีมาแต่เดิมลงได้บ้าง แต่ก็ยังไม่หมด เพราะธนาคารพาณิชย์ที่ถูกแทรกแซงมีผลขาดทุนสะสมเป็นจำนวนสูงกว่าทุนจดทะเบียนที่มีอยู่มาก ตัวอย่างเช่น ธนาคารรัตนสินมีผลขาดทุนสะสม ณ สิ้นเดือนกรกฎาคม 2541หลังจากกันสำรองครบถ้วนตามเกณฑ์ ธปท.แล้วเป็นจำนวน 15,253 ล้านบาท ในขณะที่มีทุนจดทะเบียนและส่วนกำไรสุทธิอยู่เพียง 3,340 ล้านบาท ดังนั้นเมื่อลดทุนแล้ว ก็ยังเหลือผลขาดทุนสะสมค้างอยู่อีก 11,915 ล้านบาท หลังจากที่ถูกแทรกแซงแล้วธนาคารพาณิชย์ของรัฐก็ยังมีผลขาดทุนจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นอีก เพราะมี NPL มากทำให้มีดอกเบี้ยรับน้อยกว่าดอกเบี้ยจ่ายเป็นเหตุให้ขาดทุนสะสมเพิ่มปริมาณมากขึ้น เช่น ธนาคารรัตนสินมียอดขาดทุนสะสม 15,269 ล้านบาท ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2542 ธนาคารรัตนสิน จำกัด

(มหาชน) ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2542 ทุนจดทะเบียน 19,794.7 ล้านบาท หัก ขาดทุนสะสม 15,269.3 ล้านบาท ส่วนผู้ถือหุ้นสุทธิ 4,525.4 ล้านบาท

3. การล้างผลขาดทุนสะสมสามารถกระทำได้ 2 วิธี

วิธีที่ 1 ลดทุนเพื่อล้างผลขาดทุนสะสม วิธีการนี้ไม่เหมาะสมที่จะใช้กับธนาคารพาณิชย์ของรัฐ ซึ่งกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ เป็นผู้ถือหุ้นในสัดส่วน 99.99% เพราะจะก่อผลขาดทุนให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ในทันที ในกรณีของธนาคารรัตนสิน กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้ใส่เงินลงไป 19,793 ล้านบาท ก่อนที่จะมีการประมูลขายถ้ำลดทุน กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ก็จะขาดทุนทั้งจำนวนทันที ขาดโอกาสที่จะได้รับกำไรในอนาคต และต้องหาเงินมาเพิ่มให้เพียงพอ ซึ่งก็จะมีต้นทุนดอกเบี้ยอีก

วิธีที่ 2 โอนเงินสำรองเพื่อหนี้สงสัยจะสูญกลับมาเป็นรายได้ เพื่อล้างผลขาดทุนสะสม วิธีการนี้ส่งผลกระทบต่อราคาของลูกหนี้ NPL ที่ธนาคารพาณิชย์ขายให้ AMC เพราะราคาขายเท่ากับยอดหนี้คงค้างหักด้วยสำรองที่มีอยู่ ซึ่งกรณีธนาคารรัตนสิน จะไม่มีสำรองเหลืออยู่ จึงทำให้ AMC ต้องซื้อลูกหนี้ NPL ในราคาแพงขึ้น แต่การซื้อ ลูกหนี้ในราคาแพงขึ้นนี้ ทำให้ ธนาคารพาณิชย์มีทุนมากเกินไปจนต้องการจึงสามารถคืนเงินทุนส่วนหนึ่งกลับมาให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้ตามสัดส่วนการถือหุ้น ซึ่งในกรณีธนาคารรัตนสิน กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จะได้เงินส่วนที่ลงทุนไว้คืนมา 2,858 ล้านบาท

ดังนั้น ในกรณีธนาคารรัตนสิน กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้รับเงินจากการขายหุ้น ดังนี้

ค่าขายหุ้น 75.02% ของทุนจดทะเบียน	15,089.5	ล้านบาท
จากการคืนทุน	2,858.5	ล้านบาท
รวมเงินที่ได้รับ	17,948	ล้านบาท

4. การใช้วิธีที่ 2 จะทำให้เกิดต้นทุนน้อยกว่าวิธีที่ 1 เนื่องจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จะได้รับเงินค่าขายหุ้นและจากการคืนทุนเป็นจำนวนสูงเมื่อเทียบกับมูลค่าหุ้นตามบัญชี และได้เงินที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ลงทุนไปแล้วกลับคืนมาบางส่วน ซึ่งจะช่วยลดภาระดอกเบี้ยจ่าย ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ลงได้มาก และจะนำมาชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นใน AMC ได้ ในส่วนของ AMC นั้น กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จะยังไม่ต้องรับรู้

ผลขาดทุนของ AMC ไปอีก 5 ปี ซึ่งผลขาดทุนในอนาคตจะขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการเรียกเก็บหนี้ ของ AMC และภาวะเศรษฐกิจของประเทศ

ประเด็น : กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ เป็นผู้รับประกันความเสียหายให้แก่ผู้ซื้อธนาคารพาณิชย์ของรัฐ ในกรณีที่เรียกเก็บเงิน ได้ต่ำกว่ายอดหนี้แล้ว ทำไมต้องจ่าย Yield Maintenance อีก

คำชี้แจง : 1. ธนาคารพาณิชย์ของรัฐมีผลเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วก่อนการประมูลขายกิจการ คือ มี NPL ซึ่งทำให้ไม่สามารถเรียกเก็บดอกเบี้ยรับจากลูกหนี้ NPL ได้ ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์ของรัฐเหล่านี้ต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากสำหรับเงินที่รับมาจากประชาชน ไม่ว่าจะถูกประมูลขายหรือไม่ก็ตาม จึงเกิดผลขาดทุนเนื่องจากดอกเบี้ยรับน้อยกว่าดอกเบี้ยจ่าย

2. ในการขายกิจการธนาคารพาณิชย์ของรัฐ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จำเป็นต้องชดเชยดอกเบี้ยรับส่วนที่ขาดหายไปตามข้อ 1 ให้แก่ธนาคาร(ซึ่งกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ยังถือหุ้นอยู่ร้อยละ 25)ในรูปของ Yield Maintenance และจะจ่ายให้เพียงเท่ากับ อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3 เดือนของธนาคารพาณิชย์ บวก 1% หักด้วยดอกเบี้ยรับจาก NPL ที่ธนาคารได้รับจริงในกรณีเก็บหนี้เสียไว้ในธนาคารพาณิชย์ เช่นธนาคารนครธน จำกัด (มหาชน)

3. ส่วนในกรณีที่มีการขาย NPL ต่อไปให้ AMC ที่กองทุนฟื้นฟูฯ เป็นเจ้าของ เช่นกรณีธนาคารรัตนสิน นั้น Yield Maintenance จะอยู่ในรูปของดอกเบี้ยของพันธบัตรที่ AMC ใช้ซื้อ NPL จากธนาคาร โดยจะจ่ายดอกเบี้ย ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 6 เดือนลบ 1 % ทั้งนี้เพราะ AMC ชำระค่า NPL ด้วยพันธบัตร แต่ถ้า AMC ชำระค่า NPL ด้วยเงินสดแล้ว ธนาคารก็จะสามารถนำเงินสดส่วนนั้นไปลงทุนหารายได้มาชำระดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ฝากเงินได้

4. การจ่าย Yield Maintenance จะกระทำทุก 6 เดือนไปจนครบ 5 ปี หากไม่เลือกวิธีการเช่นนี้ก็จะต้องเพิ่มทุนให้แก่ธนาคารพาณิชย์ทันทีเป็นจำนวนเท่ากับ yield Maintenance ที่จ่ายทั้งหมดตลอด 5 ปี เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ใช้เงินทุนจำนวนนี้รองรับผลขาดทุนที่เกิดจาก ดอกเบี้ยรับน้อยกว่าดอกเบี้ยจ่าย

หากใช้วิธีเพิ่มทุนทันที กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จะต้องกู้ยืมเงินเท่ากับจำนวนที่ต้องเพิ่มทุนซึ่งจะก่อภาระดอกเบี้ยจ่ายให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ในปริมาณที่สูงกว่าการทยอยจ่ายด้วย Yield Maintenance

ประเด็น : ทำไมกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จึงไม่ยอมเปิดเผยสัญญาการขายธนาคารรัตนสิน และธนาคารนครธน

คำชี้แจง : .ในสัญญาขายธนาคารที่ดิน และธนาคารนครนั้น มีข้อตกลงว่าทั้งสองฝ่ายจะไม่เปิดเผยสัญญาภายในระยะเวลา 3 ปี หลังจากวันที่ทำสัญญา ทั้งนี้เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟู เนื่องจากว่ากองทุนเพื่อการฟื้นฟู กำลังอยู่ระหว่างการเจรจาต่อรองขายธนาคารอีก 2 แห่ง การเปิดเผยสัญญาจะเปิดโอกาสให้ผู้ที่กำลังสนใจประมูลซื้อธนาคารอีก 2 แห่งทราบถึงแนวทางการเจรจาต่อรองที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟู ได้ใช้ ซึ่งเป็นผลเสียต่ออำนาจการต่อรองของกองทุนเพื่อการฟื้นฟู

ธนาคารแห่งประเทศไทย

22 มีนาคม 2543